

Τίτλος Μαθήματος (ΓΕ2):

«Θεατρική Έκφραση και Παραστατικές Τέχνες»

«Theatrical Expression and Performing Arts»

Επιλεγόμενο: Πιστωτικές μονάδες (ECTS): 6**Υπεύθυνος Μαθήματος - 1^{ος} Διδάσκων****Αντώνιος Λενακάκης, Καθηγητής, ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ**Βιογραφικό Σημείωμα: https://nured.auth.gr/wp-content/uploads/2023/05/Lenakakis_CV_Apr25.pdfΕπικοινωνία: alen@nured.auth.gr**Γ. ΤΡΙΤΟ ΕΞΑΜΗΝΟ****1. ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ		
ΤΜΗΜΑ/ΠΜΣ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ/ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ: ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ (EDUCATION SCIENCES: THEATRE PEDAGOGY)		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΜΣ - ΕΠΙΠΕΔΟ 7		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΕ2	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	«Θεατρική Έκφραση και Παραστατικές Τέχνες» «Theatrical Expression and Performing Arts»		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	Μάθημα ειδικού γνωστικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**Μαθησιακά Αποτελέσματα**

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι συμμετέχοντες θα μπορούν/είναι σε θέση να:

- να κατανοούν α. τα είδη του σωματικού αυτοσχεδιασμού και σωματικού θεάτρου, της επιτέλεσης, της παντομίμας, της μιμικής, του χάπενινγκ, του θεάτρου κούκλας και μαριονέτας, του θεάτρου μάσκας, του λαϊκού θεάτρου και της commedia dell' arte, του θεάτρου σκιών, του καραγκιόζη και του θεάτρου αντικειμένων. β. τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των παραπάνω ειδών (ψυχολογική, ψυχοκοινωνική και κοινωνιολογική θεώρηση). γ. τους συγγραφικούς και παραστασιακούς κώδικες (συγγραφή, σκηνοθεσία, υποκριτική) και τα σημεία της όψης των παραπάνω ειδών (σκηνογραφία- φωτισμοί, κοστούμια, μουσική- ήχοι, χορογραφία, ψιμυθίωση, αντικείμενα, ποιότητες υλικών, φιγούρες, κ.ά.). δ. το προφίλ του δημιουργού- καλλιτέχνη (performer, κουκλοπαίχτη, καραγκιοζοπαίχτη, κ.ά). ε. τον ρόλο του θεατροπαιδαγωγού. στ. τη διαδικασία της καλλιτεχνικής παραγωγής.
- να αντιλαμβάνονται τον καλλιτεχνικό ρόλο και τα παιδαγωγικά οφέλη κάθε είδους τέχνης της έκφρασης και του θεάματος στο σχολείο.
- να αναλαμβάνουν έναν θεατρικό ρόλο στο πλαίσιο ενός εργαστηρίου θεατρικής έκφρασης και θεάματος.
- να οργανώνουν εκδηλώσεις θεατρικής έκφρασης και θεάματος στο σχολείο και την τοπική κοινωνία.
- να διαμορφώνουν κριτήρια επιλογής και προετοιμασίας για την επίσκεψη των μαθητών σε παραστάσεις θεατρικής έκφρασης και θεάματος.
- να διακρίνουν τη διαφορά ανάμεσα στο θέαμα και το θέατρο.
- να συμμετέχουν σε συναφείς έρευνες για την επαγγελματική τους ανάπτυξη.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Κατανόηση, σύγκριση και αξιολόγηση επιστημονικών δεδομένων που συνδέονται με όλες τις συνιστώσες της εκπαίδευσης
- Κατανόηση, ανάλυση, στάθμιση και διαχείριση με κριτικό τρόπο των πολλαπλών παραγόντων που διαμορφώνουν την εκπαιδευτική πραγματικότητα
- Επιλογή και εφαρμογή μεθοδολογιών και εκπαιδευτικών πρακτικών, με στόχο τη γνωστική, κοινωνική, πολιτιστική και συναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών
- Σχεδίαση, εφαρμογή και αξιολόγηση καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε τυπικά και άτυπα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα
- Αναγνώριση των κρίσιμων χαρακτηριστικών της επαγγελματικής ταυτότητας του εκπαιδευτικού και ανάπτυξή της μέσα από διαδικασίες κριτικής διερεύνησης και αναστοχασμού της διδακτικής πρακτικής

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η διερεύνηση: α. της θεατρικής έκφρασης και των παραστατικών τεχνών ως αισθητικών, καλλιτεχνικών, πολιτιστικών φαινομένων και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων, β. των σκηνικών γνωρισμάτων του δημιουργού- καλλιτέχνη (performer, κουκλοπαίχτη, καραγκιοζοπαίχτη, κ.ά) και του αποδέκτη (ενήλικου και ανήλικου θεατή), γ. των δια-καλλιτεχνικών επιλογών στα παραπάνω είδη, δ. του ρόλου του θεατροπαιδαγωγού ως εμψυχωτή, καλλιτέχνη και ερευνητή. Το μάθημα αποσκοπεί, επίσης, στην εξοικείωση των φοιτητών-τριών, αφενός με

αντίστοιχες τεχνικές, εφαρμοσμένες σε βιωματικά εργαστήρια και παραστάσεις, αφετέρου με ερευνητικές πρακτικές.

Θεματικές Ενότητες

1. Η τέχνη της θεατρικής έκφρασης.
2. Σωματικός αυτοσχεδιασμός, Σωματικό θέατρο.
3. Θέατρο παντομίμας, Θέατρο μιμικής, Χοροθέατρο.
4. Επιτέλεση (Performance).
5. Παραστατικές τέχνες.
6. Χάπενινγκ / Θεατρικό δρώμενο.
7. Θέατρο κούκλας, Θέατρο μαριονέτας, Θέατρο μάσκας.
8. Λαϊκό θέατρο, Commedia dell' arte.
9. Θέατρο σκιών, Σκιά και σκιές.
10. Ο Καραγκιόζης.
11. Θέατρο αντικειμένων. Έννοια και μεταμορφωτική αξία.
12. Ο Θεατροπαιδαγωγός ως εμψυχωτής, καλλιτέχνης και ερευνητής.
13. Ερευνητικές πρακτικές.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Δια ζώσης, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία και την επικοινωνία με τους φοιτητές. Χρήση εκπαιδευτικής πλατφόρμας (e-class)	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i>	Δραστηριότητα Διαλέξεις Σεμινάρια Αναζήτηση και μελέτη βιβλιογραφίας / εργογραφίας Εβδομαδιαίες εργασίες / παρουσιάσεις Εκπόνηση τελικής εργασίας Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου 39 8 48 13 42 150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i>	Διαμορφωτική, Τελική Αξιολόγηση Η αξιολόγηση του μαθήματος γίνεται: 1. με διαμορφωτική αξιολόγηση, κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, με παράδοση κριτικού σχολιασμού ανά μάθημα παρακολούθησης. 2. με παράδοση γραπτής τελικής εργασίας Κριτήρια αξιολόγησης των εργασιών: α. πρόσφατη βιβλιογραφία β. πρωτοτυπία σχεδιασμού μαθήματος / υλικού	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Balme, B. C. (2012). Εισαγωγή στις θεατρικές σπουδές (μτφρ. Ρ. Κοκκινάκης & Β. Λιακοπούλου). Αθήνα: Πλέθρον.
2. Βουλτσίδης, Γ. (2021). Η βαλίτσα του Καραγκιόζη. Κομοτηνή: Μικρός Διάκοσμος.
3. Γκροτόφσκι, Γ. (1982). *Για ένα φτωχό θέατρο*. (μτφρ. Φ. Κονδύλης & Μ. Γαϊτή- Βορρέ), Αθήνα: Θεωρία.
4. Λενακάκης, Α., & Παρούση, Α. (2019). Η τέχνη του κουκλοθέατρου στην εκπαίδευση: Παιχνίδι συγκλίσεων και αποκλίσεων. Αθήνα: Gutenberg.
5. Λενακάκης, Α., & Κανάρη, Χ. (Επιμ.). (2023). Πολιτισμός, τέχνες και συμπερίληψη. Θεωρητικές προσεγγίσεις και εφαρμογές. Σοφία.
6. Μαγουλιώτης, Α.Ν. (2009). *Κούκλες στην κοινωνία, στις τέχνες, στην εκπαίδευση*, Βόλος: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας.
7. McCaslin, N. (1999). *Creative drama in the classroom and beyond*. New York: Longman.
8. Μουδατσάκης, Τ. (2005). Το θέατρο ως πρακτική τέχνη στην εκπαίδευση. Από τον Stanislavsky, τον Brecht και τον Grotowski στο σκηνικό δοκίμιο. Αθήνα: Εξάντας.
9. Μπάρμπα, Σ. & Σαβαρέζε, Ν. (2008). *Η μουσική τέχνη του ηθοποιού*. Αθήνα: Κοάν.
10. Μπακονικόλα- Γεωργοπούλου, Χ. (1998). *Η τέχνη του θεάτρου*, Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς – Τμήμα Θεατρικών Σπουδών Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα.
11. Μπρουκ, Π. (1976). *Η Σκηνή χωρίς Όρια*. (μτφρ. Μ-Π. Παπαρά), Θεσσαλονίκη: Εγνατία.
12. Μπρουκ, Π. (1998). Η ανοιχτή πόρτα. Σκέψεις πάνω στην τέχνη και την πρακτική του θεάτρου. (μτφρ. Μ. Φραγκουλάκη), Αθήνα: ΚΟΑΝ.
13. Müller, W. (1991). Παντομίμα. (μτφρ. Γ. Κώνστας), Αθήνα: Κάλβος.
14. Παπαδόπουλος Σ., Παπακώστα, Α., Τζαμαργιάς, Π. [Επόπτης & Εκπονητές] (2022). *Οδηγός Εκπαιδευτικού. Θεατρική Αγωγή Δημοτικού*. Αθήνα: Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής. (2^η έκδοση) (σσ. 324).
15. Πατσαλίδης, Σ. (2019). Σκέψεις και προβληματισμοί γύρω από το θέατρο του 21^{ου} αιώνα. *Χάρτης*, 1.
16. Pavis, P. (2006). *Λεξικό του θεάτρου*. (εποπ. Κ. Γεωργουσόπουλος, μτφρ. Α. Στρουμπούλη), Αθήνα: Gutenberg.
17. Πεφάνης, Γ.Π. (2013). *Περιπέτειες της αναπαράστασης. Σκηνές της θεωρίας II*. Αθήνα: Παπαζήσης.
18. *Πρόγραμμα Σπουδών Θεατρικής Αγωγής Δημοτικού*. Αθήνα: Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής. (2021).
19. Schechner, R. (2011). Η θεωρία της επιτέλεσης. (επιμ. Μ. Ζωγράφου & Φ. Φιλίππου, μτφρ. Ν. Κουβαράκου), Αθήνα: Τελέθριον.
20. Spolin, V. (1999). *Improvisation for the theater*. Evanston, Illinois: Northwestern University Press.